

§ 71

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sandra Hagmanin valtuustoaloitteeseen maahanmuuttoyksikön resurssien tarkistamisesta

HEL 2017-011118 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Jäsen Saku Etholen pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon valtuutettu Sandra Hagmanin ja 17 muun valtuustoaloitteeseen maahanmuuttoyksikön resurssien tarkastamisesta ja saattamisesta tarvittavalle tasolle kotouttamisen onnistumiseksi:

"Maahanmuuttoyksikön tehtävä

Maahanmuuttoyksikön perustehtävänä on järjestää Helsinkiin pysyvästi asettuneille pakolaisille sekä heihin rinnastettaville maahanmuuttajille kotoutumista tukevia sosiaalipalveluja kolmen vuoden ajan oleskeluluvan saamisesta. Maahanmuuttoyksikön asiakkaat tulevat turvapaikkaprosessin kautta suoraan vastaanottokeskuksista, muista kunnista itsenäisesti muuttaen, pakolaisen perheen yhdistämisen kautta, kiintiöpakolaisina sekä alkukartoituksen kautta. Maahanmuuttoyksikkö antaa keskitetysti sosiaalipalveluja myös ihmiskaupan uhreille ja paperittomille henkilöille. Kansainvälistä suojelua saavat ja heihin rinnastettavat hen-

kilöt ovat pääsääntöisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014) 3 § mukaisia erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä, joiden palvelujen järjestämisessä monitoimijainen paljon palveluja tarvitsevien prosessi on keskeinen. Keskitetyllä ja yhdenmukaisella palvelutarpeen arvioinnilla kyetään järjestämään palveluja kullekin tarkoituksenmukaisesti.

Maahanmuuttoyksikön järjestämiin alkuvaiheen vastaanottopalveluihin kuuluvat muun muassa asunnon järjestäminen ns. kuntapaikan saaville, asunnon hankinnassa avustaminen ja tuki asumisessa, terveystarkastuksiin ohjaaminen, asiakkaiden palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnit, kotoutumissuunnitelmien tekeminen, ryhmä- ja leiritoiminta, psykososiaalinen tuki sekä erilaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut. Yksikkö laatii myös alkukartoitukset maahanmuuttajille oleskelulupaperusteesta riippumatta silloin, kun nämä eivät ole työttöminä työnhakijoina ja TE-toimiston alkukartoituksen piirissä. Yksikkö ohjaa henkilön tarpeenmukaisesti palvelukokonaisuuksiin tai suomen kielen koulutuksiin. Lisäksi maahanmuuttoyksikön kaikille perheellisille asiakkaille tehdään perhekartoitus, jossa yhteen sovitetaan perheenjäsenten kotoutumisen tavoitteita ja tuetaan psykoedukaation keinoin perheen arjen vakiintumista lapset yksilöllisesti huomioiden. Perhekartoituksen tekee sosiaalityöntekijä ja psykologi työparina kotikäynnillä haastattelemalla koko perhettä.

Uudenmaan maakuntavalmistelussa kuvataan kotouttamistyötä seuraavasti:

Monitoimijaisena työnä toteutettava työpari- ja tiimityöskentely perustuu systeemiseen minitiimi-malliin. Minitiimin muodostaa kuntakohtaisin eroin sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja, ohjaaja/palveluneuvoja/lähihoitaja, psykologi/psykiatrinen sairaanhoitaja, lääkäri, sairaanhoitaja/terveydenhoitaja, fysioterapeutti, kuntoutusohjaaja.

Sosiaalityöntekijä on nimetty vastuutyöntekijäksi jokaiselle asiakkaalle ja hän vastaa palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä ja on asiakasprosessin omistaja. Työnjako tehdään minitiimissä asiakkaan palvelutarpeen arvion perusteella. Asiakkaan palvelutarpeeseen vastaa yksi tai useampi työntekijä. Tehtäväkuvien perusteella tehtävä työnjako toimii lähtökohtana, kun pohditaan kuka minitiimin työntekijöistä kulloinkin työskentelee asiakkaan kanssa. Maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijä toimii myös erityistä tukea tarvitsevan lapsen vastuutyöntekijänä, jolloin työskentelyssä korostuu lapsilähtöinen työskentely.

Maahanmuuttoyksikön nykyiset resurssit

Helsingin maahanmuuttajapalveluiden henkilöstörakenne on seuraava: 4 johtavaa sosiaalityöntekijää, 21 sosiaalityöntekijää (1 jälkihuolto), 16 sosiaaliohjaajaa (2 jälkihuolto), 4 ohjaajaa, 5 psykologia (1 alaikäiset il-

man huoltajaa saapuneet lapset ja jälkihuoltonuoret), 1 konsultti (terveydenhuolto), 1 kuntoutusohjaaja, 1 fysioterapeutti, 1 toimintaterapeutti ja 1 toimistosihteeri. Toiminnallisessa yhteydessä on toiminut määräaikaisesti myös 2 psykiatrista sairaanhoitajaa ja psykiatri.

Sosiaalityöntekijöitä oli ennen henkilöstön lisäämistä 10, mutta erillis-määrärahalta vuonna 2016 lisättiin 10 sosiaalityöntekijää. Vuonna 2017 saatiin lisäksi yksi ja vuoden 2018 alusta toinen sosiaalityöntekijän virka Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen rahoituksella alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten jälkihuollon järjestämiseen. Sopimuksen mitoitus on yksi sosiaalityöntekijä 50 asiakasta kohden. Tämän lisäksi saatiin neljä muuta sosiaalityöntekijän virkaa. Kun nämä tänä vuonna tulleet viisi vakanssia on täytetty, sosiaalityöntekijöiden kokonaismäärä on 26.

Maahanmuuttoyksikön asiakasmäärät sosiaalityöntekijöiden määrään nähden

Maahanmuuttoyksikön asiakkuudessa 31.12.2017 oli 2 614 henkilöä (1 781 ruokakuntaa). Näistä asiakkaista 62 on erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia, joista 33 alaikäisenä ilman huoltajaa saapunutta lasta, loput perheissä asuvia. Jälkihuollossa olevia nuoria asiakkaista oli 100. Lisäksi kahdeksan henkilöä on ihmiskaupan uhreja ja 76 henkilöä paperittomia. Työssä olevaa sosiaalityöntekijää kohden on 137,5 asiakasta ja 94 ruokakuntaa. Tämänhetkisen asiakastyön asiakasmäärien ja koperusteen laskemisessa on käytetty kerrointa 1,5, kun kyseessä on lapsiperhe. Kun asiakasmäärä jaetaan nykyisellä 26 sosiaalityöntekijällä, yhtä sosiaalityöntekijää kohden on laskennallisesti 100,5 asiakasta ja 68,5 ruokakuntaa.

Asiakasmäärän kasvun arviointi on vaikeaa, koska ei ole tiedossa, kuinka paljon turvapaikkaprosessissa oleville henkilöille myönnetään oleskelulupia. Muista kunnista muutto Helsinkiin säilynee korkealla tasolla, vaikka oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden määrä vähentyisikin. Myös perheenyhdistämisten määrän muutokset heijastuvat asiakasmäärien muutokseen.

Työskentely maahanmuuttoyksikössä tapahtuu edellä kuvatun systemisen mallin mukaan, eikä sosiaalityöntekijä työskentele yksin perheen tai henkilön kanssa. Sosiaalityöntekijä vastaa kuitenkin kunkin henkilön palvelutarpeen arvioinnista ja työskentelyn yhteensovittamisesta monitoimijaisessa yhteistyössä. Perheen ollessa kyseessä on tärkeää huomioida perhekokonaisuuden lisäksi kunkin perheenjäsen yksilölliset tarpeet. Vaikka maahanmuuttoyksikköön on saatu sosiaalityöntekijöiden lisäresursseja lisääntyneeseen tarpeeseen, arvioidaan sosiaali- ja terveystoimialalla jatkuvasti asiakastarpeiden muutoksia ja varaudutaan tekemään tarvittaessa niiden edellyttämiä resurssimuutoksia.

13.03.2018

Asia/14

Terveys- ja hyvinvointi vaikutusten arviointi

Hyvin hoidettu maahanmuuttajien alkuvaiheen kotouttaminen lisää kotouttamisen piirissä olevien perheiden ja henkilöiden hyvinvointia ja terveyttä. Se auttaa maahanmuuttajia integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan ja nopeuttaa heidän pääsyään koulutukseen ja työelämään."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Sandra Hagmanin ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen 11.6.2018 mennessä koskien maahanmuuttoyksikön resurssien tarkastamista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hagman Sandra Aloite Kvsto 11102017 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano